

Đúng hay Sai trong hoàn cảnh thuận nghịch

Bạn thân mến,

Trong cuộc sống, các giác quan của ta luôn phải thấu nhận những điều, những chuyện mà đầu óc ta phải lựa chọn và phán xét là đúng hay sai. Việc làm này luôn có mặt tứ lúc ta thức dậy cho đến khi đi ngủ lúc hết ngày. Ta có phải là người lựa chọn và phán xét cái lẽ Đúng Sai đó cho hợp lý hay không?

Cái ranh giới giữa Đúng và Sai rất vi tế và sâu thẳm vô cùng! Bạn thử nghĩ xem: có những suy tư hay việc ta làm mà ở tuổi này thì đúng, mà khi bước qua lứa tuổi khác thì lại sai. Có vụ việc sáng còn đúng, nhưng khi chiều tối lại sai, thậm chí ở phút trước đúng, mà phút sau đó thì sai...hay với hoàn cảnh này thì đúng mà ở hoàn cảnh khác thì sai...với anh thì đúng, mà với chị thì sai..Thành ra, nhiều khi có cùng một vấn đề, mà ta nhìn từ góc độ này thì cho là đúng, nhưng khi nhìn ở góc độ khác thì lại sai.

Nên có lẽ. Đúng hay Sai còn tùy theo mức độ hiểu biết của ta, và nhất là nó liên hệ rất chặt chẽ với cái Yên và cái Không Yên, sâu hay cạn, rộng hay hẹp của Tâm ta.

Cái Tâm được yên, lòng thanh tịnh an nhiên, không bị lôi cuốn xáo động hay đánh lừa bởi những cảm xúc, hình tướng bên ngoài thì cái hiểu biết của ta sẽ trong sáng, tự do, tự tại, sự cảm nhận của ta ở trong trạng thái tĩnh lặng, không bị lôi kéo bởi vọng tưởng và đi dần đến cái đúng, mà tư duy đúng thì sẽ kéo theo hành động đúng; nên lúc nào đi đâu, ở đâu mà có cái Tâm như vậy, ta sẽ không bị hoàn cảnh và các hình tướng cảm xúc sai sử đánh lừa.

Còn như nếu để Tâm luôn rong ruổi, xáo động, buông cái này, bắt cái nọ thì cái biết rất dễ bị sai lạc và ta thường bày tỏ bằng những hành động sai lầm. Ta vướng mắc vào những cảm xúc bên ngoài đưa tới qua ăn uống, tiếp xúc, suy tư và ý thức không tỉnh táo...thì cái Tâm ta không được nuôi dưỡng bằng sự hiểu biết chân chính, đưa đến những lời nói và hành động không đúng đắn, vì luôn bị sự sợ hãi chi phối,

giống như cái ly nước vẫn đục không có thời gian để lắng xuống những cặn bã lao xao.

Mà luật nhân quả thì lúc nào cũng rành rành: Khi làm đúng thì nhân quả lúc nào cũng đến đúng với những gì ta đã làm; bằng khi làm sai thì nhân quả cũng sẽ đến đúng như những gì ta làm sai mà thôi. Không ai tránh khỏi cả. Trồng cam ngọt thì được cam ngọt, trồng quít chua thì nhận quít chua. Thành ra muốn ăn cam mà lại đi gieo hạt quít thì kết quả sẽ không ngọt ngào như mơ ước của ta đâu....

Nhiều khi mơ ước không thành tựu không phải do nhân quả hay cuộc đời đâu! Phần chính là do tâm ta mà ra. Cuộc đời ta là do Tâm và Nhân duyên thành hợp, Nhân quả ở đây còn tùy tâm mà lộ ra. Ta không nhận thức ra bản chất của hạt giống cam và quít cùng những nhân duyên, phương pháp chăm bón, thời vụ, đất đai...nên nhiều khi mong một đằng mà kết quả thì là một nẻo.

Thành quả của an lạc, hạnh phúc không bao giờ có được với người luôn nghĩ ác, làm ác mà chỉ có những ai tâm luôn nghĩ thiện, miệng nói điều vui vẻ lành lặn và luôn có những hành động tốt. Nhưng những thực hành này không bị gò bó trong cái khuôn khổ „vì bản thân ta“ thì mới đưa đến kết quả tốt mà thôi. Vì khi ấy, Thiện mới đúng là Thiện, là điểm mà nơi ấy, niềm tin và an vui trong tâm được phát khởi và nuôi dưỡng và cùng với nhân duyên sẵn có sẽ hình thành trong đời sống cái nhân quả tốt tươi.

Bạn thân mến,

Tiếp xúc và giữ cho Tâm luôn được yên mỗi ngày không phải là việc làm dễ? Khó lắm, vì Tâm không có dạng, có tướng, nó bao trùm, tinh vi, bén nhạy và rất linh hoạt, nó thánh thiện và độc ác luôn thể, không có gì so sánh được. Muốn tương đối làm được Ông chủ Tâm, ta phải thật sự tu luyện một cách miên mật. Đây không phải là một khổ hình mà vì con người chúng ta luôn khao khát niềm an lạc và hạnh phúc, nên sự tu tập phải được đi kèm với niềm vui tự tận đáy lòng.

Khi tâm được yên, khi làm chủ được tâm thì có sống với ai, thiện hay ác tri thức, hoặc ở xứ sở nào, ta cũng không buồn chán, thất vọng hay cô đơn; vì lúc ấy ta có thể làm chủ được vạn duyên quanh ta, với thiện

tri thức vui đã dành, ta sẽ nương vào họ để được tốt hơn, mà với ác tri thức cũng không làm cho niềm vui ta suy giảm, ta có cơ hội nhìn lại mình để phòng hộ và chuyển hóa. Cảnh có thuận thì ta đón nhận vui tươi, và ngay trong nghịch cảnh, ta cũng cho đó là điều kiện để tôi luyện và phát huy năng lực hơn thêm.

Thuận và nghịch cảnh lúc nào cũng có mặt chung với nhau trong cuộc sống này, cũng như hai cánh tay phải và trái. Một cơ thể linh hoạt, tháo vát thì lúc nào cũng vận dụng cả tay phải lẫn tay trái. Ai ai cũng thuận với cái này và nghịch với cái kia. Nhận ra điều này, ta mới có khả năng đi lên, làm đời sống ta sâu sắc thêm ra. Vấn đề ở đây cũng trở về với sự làm chủ tâm ta mà thôi. Khi tâm yên, ta sẽ thấy cái lý thuận có thể làm hại ta và ngược lại cái lý nghịch đôi khi giúp ta rất nhiều. Thành ra ta không có gì mà phải chạy trốn cái nghịch và luôn khư khư ôm cứng cái thuận cho mình. Sống với cả hai thì ta mới thiết sự hiện hữu trong đời. Và một khi cái tâm được yên thì ta không vướng mắc và hai chữ thuận nghịch nữa. Vì ta có được cái tự do thông dong ra vào giữa đôi dòng thuận nghịch.

Thường hay quán chiếu, ta sẽ thấy Thuận Nghịch giống như hai cánh của con chim Đại Bàng luôn bay lượn cân bằng trên nền trời cao rộng luôn ản núp bão giông.

Thành ra chân lý ở đây, không phải là sự ngợi khen hay chỉ trích, không là hoàn cảnh thuận nghịch, mà tu tập làm sao để cho cái Tâm luôn được yên tịnh để thấy và biết đúng, nghe và cảm nhận đúng, sống đúng, nói và làm đúng.

Hiên Trúc, Thu 2018

BÔNG LỤC BÌNH

Chuyển Đến: Tiểu Mai

Ngày 3/3/2018

www.vietnamvanhien.org